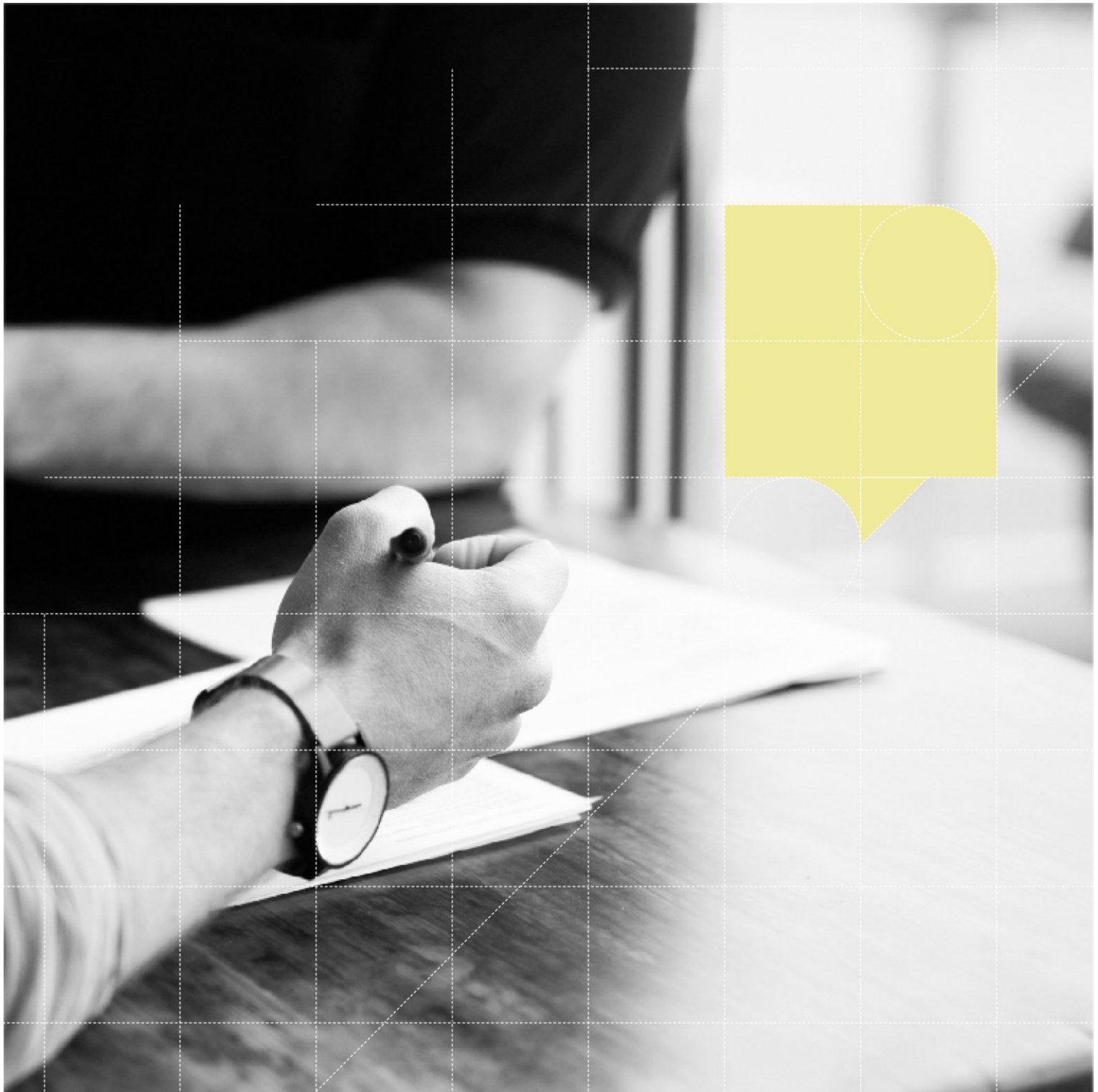

Regelrådets uttalelse

Om: **Forslag til endringer i allmenngjøringsloven og sektorlovgivning mht. skipsfart**

Ansvarlig: **Nærings- og fiskeridepartementet**

Regelrådets konklusjon: **Utredningen har svakheter**

Nærings- og fiskeridepartementet

Deres ref.:

24/3191

Vår ref.:

24/00112

Vår saksbehandler:

Marte Grønvold

Dato:

05.06.2024

Uttalelse

Om: **Forslag til endringer i allmenngjøringsloven og sektorlovgivning mht. skipsfart**
Konklusjon: **Utredningen har svakheter**

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Regelrådet har vurdert Nærings- og fiskeridepartementets utredning av *forslag til endringer i allmenngjøringsloven og sektorlovgivning med hensyn til skipsfart*. Forslaget følger opp høringen av *forslag til lov om norske lønns- og arbeidsvilkår på skip i norske farvann og på norsk sokkel fra 2022*. Det er positivt at departementet har vurdert tiltaket på nytt etter forrige høringsrunde.

Det er en styrke ved utredningen at berørt næringsliv er beskrevet. Virkninger er utredet, men Regelrådet mener at virkninger for direkte og indirekte berørt næringsliv, samt konkurranse-virkninger, burde være enda grundigere utredet. Virkninger kunne også vært forsøkt tallfestet/verdsatt. Departementet skriver at virkningene av forslaget om krav til rettighetshavere vil utredes nærmere ved utforming av forskriftene. Lovforslaget som nå er sendt på høring vil behandles av Stortinget. Vi antar dette blir siste gang saken behandles av Stortinget. Regelrådet mener at det er viktig for beslutningsprosessen at virkningene av forslaget i størst mulig grad belyses i dokumentene som skal være grunnlaget for Stortingsbehandlingen. Regelrådet mener at også virkninger av forslag som følger opp dette forslaget bør utredes og belyses for Stortinget.

Regelrådet mener det er viktig at juridiske/folkerettslige spørsmål avklares med ESA og andre relevante internasjonale organer før forslaget oversendes Stortinget.

Høringsperioden er på kun seks uker. Regelrådet mener dette er for kort sett i forhold til omfanget av tiltaket og hvor viktig det er, jf. Utredningsinstruksens punkt 3-3. Regelrådet mener at dette forslaget innebærer en helt annen måte å regulere på enn det som ble foreslått i 2022. Regelrådet mener departementet bør forlenge høringsfristen for å gi de berørte anledning til å sette seg ordentlig inn i saken og gi utfyllende høringssvar.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Sandra Riise
leder av Regelrådet

1 Om forslaget som er sendt på høring

Nærings- og fiskeridepartementet foreslår at et krav om norsk lønn gjennomføres ved henholdsvis allmenngjøring for skip i innenriksfart og krav til rettighetshavere ved bruk av maritime tjenester. Målet med forslaget er å innføre norsk lønn til ansatte på skip i innenriksfart og offshore.

Forslaget følger opp høringen av *forslag til lov om norske lønns- og arbeidsvilkår på skip i norske farvann og på norsk sokkel fra 2022*. Denne omtales videre som den *forrige utredningen*.

2 Regelrådets mandat og prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1. Rådet gir rådgivende skriftlige uttalelser ved høring.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker vi gir uttalelser til.

2.1 Hvorfor Regelrådet har valgt å uttale seg om saken

Norge er en stor sjøfarts- og havnæringsnasjon. Forslaget berører mange næringer: Skipsfart, cruise, petroleum, havvind, akvakultur, utvinning av havbunnsmineraler og karbonfangst- og lagring. I tillegg kan bransjer tilknyttet de overnevnte bransjene berøres indirekte. Forslaget kan medføre betydelige kostnader for berørt næringsliv, og det kan gi konkurransevirkninger. Vi har derfor valgt å uttale oss til denne utredningen.

3 Regelrådets vurdering av utredningen

Ifølge Regelrådets vedtekter § 2 første ledd skal Regelrådet ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Regelrådets uttalelser tar særlig utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksens punkt 2-1 Minimumskravene til utredning og punkt 2-2 Omfang og grundighet.

3.1 Beskrivelse av problemet og målet med forslaget

Departementet gjør rede for bakgrunnen og formålet med forslaget, og de viser til utredningen fra 2022. Det er gitt en god situasjonsbeskrivelse av innenriks skipsfart. Departementet har blant annet gjort rede for lønnsforskjeller mellom arbeidstakere på skip registrert i norsk ordinært register (NOR) og skip registrert i norsk internasjonalt register (NIS) eller i utenlandske register. Det er imidlertid ikke innhentet nye tall siden utredningen fra 2022.

3.2 Utredning av alternative tiltak

Departementet har vurdert om også andre arbeidsvilkår enn lønnsvilkår bør reguleres, men foreslår å kun regulere lønnsvilkårene. Det ble vurdert flere alternativer i den forrige utredningen. I denne utredningen foreslår departementet et alternativ til loven som ble foreslått i 2022. Forslaget følger opp et tidligere forslag der det ble utredet flere alternativer, og Regelrådet mener derfor at utredningen av alternativer er tilstrekkelig.

3.3 Beskrivelse av berørt næringsliv

Departementet har beskrevet berørt næringsliv. Det er positivt at antall virksomheter innenfor de ulike bransjene er tallfestet.

3.4 Utredning av virkninger for næringslivet

Virkninger av forslaget er kvalitativt beskrevet. Det er vurdert virkninger for direkte berørte fordelt på ulike sektorer. Det er i noen grad vurdert konkurransevirkninger og virkninger for indirekte berørte. Virkningene er ikke tallfestet, noe de var i forrige utredning. En tallfesting/verdsetting av virkninger burde vært med i utredningen, da dette blant annet er med på å belyse forslagets omfang. Departementet kunne med fordel forsøkt å tallfeste hva kostnadene ved dette forslaget kan bli, sammenlignet med forslaget fra 2022.

Departementet har kun omtalt administrative konsekvenser for det offentlige. Regelrådet mener forslaget kan få administrative kostnader for de berørte, for eksempel i forbindelse med påseplikten. Administrative kostnader for næringslivet burde være utredet.

Departementet skriver at virkningene for forslaget om krav til rettighetshavere vil utredes nærmere ved utforming av forskriftene. Lovforslaget som nå er sendt på høring vil behandles av Stortinget. Vi antar dette blir siste gang saken behandles av Stortinget. Regelrådet mener at det er viktig for beslutningsprosessen at virkningene av forslaget i størst mulig grad belyses i dokumentene som skal være grunnlaget for Stortingsbehandlingen. Regelrådet mener at også virkninger av forslag som følger opp dette forslaget bør utredes og belyses for Stortinget.

3.5 Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Departementet har vurdert noen forutsetninger for en vellykket gjennomføring, men vi mener departementet kunne vurdert flere, for eksempel overgangsordninger og behovet for veiledning og informasjon. Departementet bør vurdere forutsetninger for en vellykket gjennomføring når de setter i gang arbeidet med nye forskrifter til sektorlovene. Vi mener også det er viktig at juridiske/folkerettslige spørsmål avklares med ESA og andre internasjonale organer før forslaget oversendes Stortinget.

4 Prinsipper for god regulering av næringslivet

Regelrådet skal følge den faglige utviklingen og praksis på områdene regelforenkling og regulering, og gi informasjon og generell veiledning som fremmer effektiv regulering, jf. vedtektene § 2 fjerde ledd. I dette arbeidet ser Regelrådet blant annet til bestep praksis i Norge og arbeidet med god regulering i andre land. Regelrådet ser også hen til reglene om tidlig involvering av berørte i utredningsinstruksen punkt 3-1.

4.1 Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

De fleste virksomheter i Norge er små virksomheter, og disse bidrar i stor grad til den samlede verdiskapningen. Regelrådet jobber for å øke bevisstheten om at tiltak kan påvirke små virksomheter annerledes enn store virksomheter. For eksempel kan administrative oppgaver pålagt gjennom regelverk være mer krevende for små enn for store virksomheter.

Departementet har beskrevet berørt næringsliv, men Regelrådet savner en beskrivelse av små og mellomstore virksomheter innen de ulike berørte næringene. Vi kan heller ikke se at departementet har vurdert hensynet til små virksomheter særskilt. Dette er en svakhet ved utredningen.

4.2 Involvering av berørt næringsliv i regelverksprosessen

Regelrådet mener det er positivt at departementet har gjort en ny vurdering av forslaget etter høringen i 2022. Departementet har også gjengitt en del av høringsinstansenes innspill i høringsnotatet.

4.3 Planlagt fremtidig evaluering av regelverket

Regelrådet kan ikke se at det er planlagt en fremtidig evaluering av Regelverket.

Det er viktig å evaluere nye regler for å undersøke om regelverket virker etter hensikten. Dette er spesielt viktig for nye reguleringer med usikre virkninger. Regelrådet vil anbefale å planlegge en evaluering av regelverket etter at det har virket noen år.

4.4 Andre kommentarer til utredningen og gjennomføringen av høringen

Høringsperioden er på kun seks uker. Regelrådet mener dette er for kort sett i forhold til omfanget av tiltaket og hvor viktig det er, jf. Utredningsinstruksens punkt 3-3. Regelrådet mener at dette forslaget innebærer en helt annen måte å regulere på enn det som ble foreslått i 2022. Regelrådet mener departementet bør forlenge høringsfristen for å gi de berørte anledning til å sette seg ordentlig inn i saken og gi utfyllende høringssvar.

Regelrådet mener forholdet til internasjonale avtaler er et viktig og komplisert spørsmål i denne saken. Departementet ønsker å regulere utenlandske skip både i norsk territorialfarvann, på kontinentalsokkelen og i norsk økonomisk sone. Det er fortsatt noe usikkerhet om forholdet til internasjonale forpliktelser, blant annet når det gjelder kabotasjeordningen. Forholdet til EØS-avtalen og andre internasjonale forpliktelser er vurdert i utredningen. Samtidig kan det ikke utelukkes at det vil kunne dukke opp problemer på området i gjennomføringen av forslaget. Regelrådet mener derfor det er viktig at juridiske/folkerettslige spørsmål avklares med ESA og eventuelt andre relevante internasjonale organer før forslaget oversendes Stortinget.

5 Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Regelrådet mener det er usikkerhet knyttet til virkningene av forslaget på nåværende tidspunkt, blant annet de administrative kostnadene. Dette gjør at Regelrådet ikke kan konkludere med at målene kan oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.